

BIURO EDUKACJI NARODOWEJ IPN

OFERTA EDUKACYJNA

2022/2023

OFERTA EDUKACYJNA

2022/2023

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

SPIS TREŚCI

NOWOŚCI I ZAPOWIEDZI	6
PROJEKTY EDUKACYJNE	12
MATERIAŁY EDUKACYJNE	14
KONKURSY EDUKACYJNE	16
PROGRAMY ZAGRANICZNE	19
AKCJE ROCZNIKOWE	20
WYSTAWY	22
AUDIOBOOKI	27
FILMY I MULTIMEDIA	28
IPNTV	34
MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY O TOTALITARYZMACH „ECHA KATYNIA”	36
„OPOWIEDZIANE” – ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ IPN	38
GRY	42
KONTAKTY	48

Materiały edukacyjne, wystawy, notacje, filmy, spoty, konkursy to tylko niektóre działania realizowane przez Biuro Edukacji Narodowej. Za ich pomocą popularyzujemy wiedzę o historii polski w kraju i za granicą. Wszystko po to, aby wiedza o wydarzeniach i bohaterach historii Polski była żywa i przekazywana kolejnym pokoleniom. Edukacja historyczna obejmuje zatem kompleksowe działania skierowane do odbiorcy w każdym wieku, od uczniów szkoły podstawowej przez młodzież i nauczycieli po wszystkich dorosłych Polaków, a także cudzoziemców.

Wszystkie realizowane działania edukacyjne są dostosowane do wieku i poziomu wiedzy odbiorców. W naszej pracy wykorzystujemy najnowsze metody edukacyjne, zwracamy również uwagę na trendy i podstawę programową. Organizujemy projekty ogólnopolskie, konkursy i szkolenia dla nauczycieli. Ważnym elementem naszej działalności są pakiety edukacyjne, gry oraz wystawy, w tym multimedialne. To poprzez nie w atrakcyjny sposób staramy się przekazywać wiedzę i inspirować do jej dalszego zdobywania. Dzięki przeprowadzonym wywiadom i notacjom tworzymy niezwykle archiwum historyczne. W archiwum tym znajdują się m.in. wspomnienia osób, które brały udział w II wojnie światowej, przeżyły Holokaust, walczyły z komunistycznymi władzami w Polsce lub też były przez nie represjonowane. Dostęp do archiwum jest otwarty i dzięki portalowi opowiedziane.ipn.gov.pl każdy może wysłuchać tych relacji w internecie.

Biuro Edukacji Narodowej jako część Instytutu Pamięci Narodowej realizuje również działania edukacyjne w związku z 80. rocznicą rozpoczęcia wędrówki polskiej armii pod dowództwem gen. Władysława Andersa ewakuowanej z ZSRS. Międzynarodowy projekt edukacyjno-memoratywny „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” zaplanowany jest na lata 2022-2025 i obejmie zasięgiem ponad 50 państw na całym świecie. Nowe publikacje, materiały edukacyjne w różnych wersjach językowych, koncerty, konkursy, spotkania i konferencje, to tylko niektóre z aktywności w ramach projektu.

Swoimi działaniami chcemy upamiętnić oraz przypomnieć m.in. zapomnianych bohaterów spod Narwiku, Monte Cassino i Tobruku. Zapraszamy do zapoznania się naszą nową ofertą edukacyjną.

NOWOŚCI I ZAPOWIEDZI

NOWOŚĆ

Giganci Nauki

Pierwsza skuteczna szczepionka na tyfus, łódzie podwodne o napędzie elektrycznym, kamery filmowe, walkie-talkie mieszczące się w plecaku to tylko niektóre z wynalazków Gigantów nauki.

Pakiet edukacyjny Giganci nauki dostarcza narzędzi do aktywnego poznawania historii polskich naukowców, którzy wpłynęli na rozwój nauki i techniki nie tylko w kraju, ale również na świecie. Poszczególne elementy pomagają w budowaniu skojarzeń pomiędzy postaciami, a ich osiągnięciami. Zaproponowane materiały w atrakcyjnej formie przedstawiają życiorysy i dokonania Gigantów nauki z dziedziny medycyny, matematyki, chemii, fizyki czy techniki. To dzięki nim dowiemy się dlaczego każdy ma przy sobie monokryształ stworzony metodą Czochralskiego oraz czyj wynalazek był umieszczony na wieży Eiffla. Poszczególne elementy pakietu dostępne są na stronie:

www.edukacja.ipn.gov.pl

Magdalena Wujda | magdalena.wujda@ipn.gov.pl

ZAPOWIEDŹ

Multi-HISTORIA

To innowacyjne i uniwersalne narzędzie dające wiele możliwości dydaktycznych w obszarze edukacji historycznej i wychowania patriotycznego. Jego sercem są piktogramy, zakładające proste graficzne przedstawienia różnych obiektów, miejsc, wydarzeń. Wykorzystujemy je do budowania narracji historycznej oraz wiedzy faktograficznej na uniwersalnym materiale wizualnym, w nurcie tzw. historii wizualnej. Multi-HISTORIA to seria wydawnicza, składająca się z zestawu bazowego czyli obrazkowych kart historycznych oraz kolejno ukazujących się dodatków. Będą to karty pomocnicze, zaprojektowane z myślą o różnych obszarach edukacji historycznej: daty, pojęcia, postaci, wydarzenia. W pierwszej części zaprezentowane zostaną sylwetki twórców niepodległej Polski oraz najważniejsze daty i wydarzenia z ich życia. Wiedza historyczna została tu ujęta w atrakcyjną graficznie formę, angażującą i aktywizującą uczniów bez względu na ich wiek.

Multi-HISTORIA rozbudza patriotyzm i pobudza wyobraźnię!
Premiera 2022/2023 rok.

Marta Gosk | marta.gosk@ipn.gov.pl

MULTI-Historia

ZWÓRCY NIEPODLEGŁEJ POLSKI

ZAPOWIEDŹ

Zwierzęca Brygada

Kicia, Żaba, Kura, Gaz i Betty na morzu. Miki, Kiwi i Ciapek w powietrzu. Wojtek, Kaśka, Pestka, Lizander i Kubuś na łódzie. Wszystkich członków Zwierzęcej Brygady łączy jedno, niezależnie od miejsca służby towarzyszyły one polskim żołnierzom podczas II wojny światowej.

Poznaj historię zwierząt i ich opiekunów przy pomocy najnowszego materiału edukacyjnego. Projekt dedykowany jest do dzieci od 7 roku życia. Pakiet składa się z 3 rodzajów kart. Przy ich pomocy ćwiczymy spostrzegawczość, pamięć i refleks. Broszura pozwala na zdobycie wiedzy o zwierzętach, a także walkach polskich jednostek na różnych fortach II wojny światowej. Nabyte umiejętności i informacje sprawdzisz podczas rozwiązywania kart pracy dedykowanych poszczególnym członkom Zwierzęcej brygady oraz quizu. Premiera 2023 rok.

Magdalena Wujda | magdalena.wujda@ipn.gov.pl

NOWOŚĆ

Szlaki Nadziei – Armia gen. Andersa

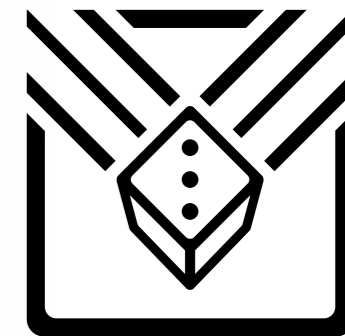
Zapraszamy do udziału w cyklu szkoleń dla nauczycieli przedmiotów humanistycznych realizowany w kilkunastu miastach Polski. Projekt realizowany jest wspólnie z Ministerstwem Edukacji i Nauki.

Tytułowe „Szlaki Nadziei”, mają na celu przypominać o wysiłku zbrojnym Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz o losach ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa. Podczas II wojny światowej polscy żołnierze walczyli na wszystkich jej frontach w obronie godności i wolności oraz w imię solidarności z innymi zniewolonymi narodami.

W ramach spotkań uczestnicy wysłuchają wykładów oraz wezmą udział w warsztatach. Cykl realizowany będzie w dwóch rocznych odsłonach finalizowanych w czerwcu 2023 i 2024 r.

Magdalena Wujda | magdalena.wujda@ipn.gov.pl

OLIMPIADA GIER PLANSZOWYCH

OLIMPIADA
GIER PLANSZOWYCH IPN

ZAPOWIEDŹ

Gra planszowa Akcjonariusz

Gracze wcielają się w rolę przedsiębiorców, którzy w okresie 20-lecia międzywojennego inwestują w różne gałęzie przemysłu, a także w rozwój państwa polskiego. II Rzeczpospolita mierzyła się z wieloma trudnościami gospodarczymi, politycznymi i społecznymi, wobec czego przedsiębiorcy nierzadko dokonywali inwestycji, których celem nie było zarabianie pieniędzy, lecz rozwój infrastruktury, energetyki i obronności państwa. Znajduje to odzwierciedlenie w grze: zwycięzcą zostanie gracz, który do końca rozgrywki przeznaczy największe środki na cele społeczne, mieszkaniowe, rozwój oświaty czy też obronność kraju.

Wiek graczy: **10+**
Liczba graczy: **2-5**
Czas gry: **45 min**

Olimpiada Gier Planszowych IPN to ogólnopolski turniej gier planszowych skierowany do uczniów wszystkich rodzajów szkół w Polsce. Podczas olimpiady zostaną rozegrane turnieje następujących gier wydanych przez IPN:

- **ZnajZnak** – drużyny po dwóch graczy w wieku od 10 do 15 lat (roczniki 2007–2012)
- **Miś Wojtek** – drużyny po dwóch graczy w wieku od 10 do 15 lat (roczniki 2007–2012)
- **Bitwa Warszawska** – gracze w wieku od 14 do 20 lat (roczniki 2002–2008)
- **ORP Orzeł** – gracze w wieku od 14 do 20 lat (roczniki 2002–2008)
- **Gwiazdzysta Eskadra** (303, 111 i 7) – drużyny po trzech graczy w wieku od 14 do 20 lat (roczniki 2002–2008), każdy z członków drużyny gra tylko w jedną z gier lotniczych
- **Niepodległa** – drużyny po czterech graczy w wieku od 14 lat (od rocznika 2008), bez limitu wieku

Olimpiada przebiega w trzech etapach:

- **Eliminacje lokalne**
- **Kwalifikacje regionalne**
- **Finał ogólnopolski**

Rozgrywki eliminacyjne będą się odbywać w podmiotach, które nawiążą współpracę z Oddziałami lub delegaturami IPN. Zapraszamy do współpracy szkoły, uczelnie, organizacje młodzieżowe, organizacje harcerskie, jednostki strzeleckie, kluby gier planszowych, biblioteki, centra kultury, czy stowarzyszenia. Rozgrywki eliminacyjne powinny być zgłaszane Oddziałami lub delegaturą IPN właściwym dla miejsca przeprowadzenia eliminacji i udokumentowane relacją.

Kwalifikacje regionalne zostaną przeprowadzane w regionalnych ośrodkach IPN. Zwycięzcy eliminacji zgłaszają drużyny za pośrednictwem strony <https://olimpiadagier.org/zapisy/>.

Serdecznie zapraszamy do udziału uczniów, harcerzy, graczy z klubów gier planszowych, młodzieżowe organizacje, studentów, niezrzeszonych i dorosłych do udziału w Olimpiadzie Gier Planszowych Instytutu Pamięci Narodowej!

Więcej na stronie:
olimpiadagier.org

ZAPOWIEDŹ

PATRIOCI ŻOŁNIERZE ŻYDZI

**Bohaterowie zmagañ
o niepodległość i granice
odrodzonej Rzeczypospolitej 1914–1921**

Wystawa multimedialna „Patrioci. Żołnierze. Żydzi.” została stworzona w oparciu o nowoczesne rozwiązania w zakresie nauczania historii. W swojej treści prezentuje dzieje Żydów bijących się o polską niepodległość. W świadomości społeczeństwa wiedza o skali uczestnictwa polskich Żydów w czynie niepodległościowym jest niewielka. Spełniony z poświęceniem i męstwem udział tysięcy Żydów – żołnierzy i oficerów Wojska Polskiego – jest nieblahą częścią wielowiekowego dziedzictwa społeczności żydowskiej w Polsce. Bardziej znaczącą, że przytłaczającą większość spośród nich nie wywodziła się z rodzin zasymilowanych. Dowodziło to, że bycie patriotą polskim, męstwo i poświęcenie nie wymagały wyrzeczenia się religii i tradycji. Polska była także ich ojczyzną.

PROJEKTY EDUKACYJNE

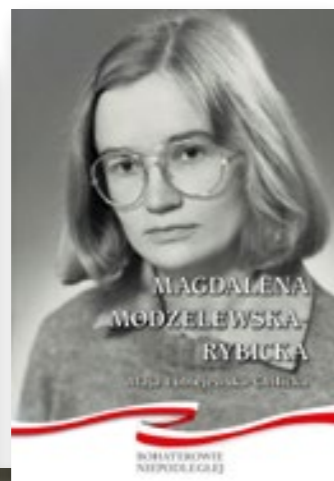
Bohaterowie Niepodległej

Seria publikacji przedstawia postacie, które uczestniczyły w zmaganiach o niepodległość Rzeczypospolitej i jej granice w latach 1914–1921. Jej celem jest upamiętnienie osób i wydarzeń tego czasu oraz promocja postawy poświęcenia dla ojczyzny. W serii znajdą się sylwetki zarówno osób znanych z kart podręczników, jak i tych bohaterów Niepodległej, których nazwiska są dziś zapomniane.

Seria „Bohaterowie Niepodległej” to również przypomnienie okresu Polski Walczącej (1939-1956), czyli obrońców Ojczyzny czasu II wojny światowej, żołnierzy PSZ na Zachodzie, konspiratorów Armii Podziemnej, Żołnierzy Wyklętych oraz bohaterów „Solidarności”.

dr hab. Marek Gałęzowski | marek.galezowski@ipn.gov.pl

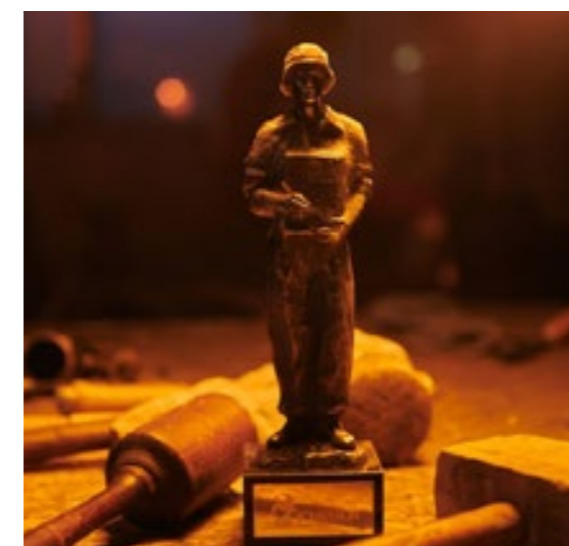
Zobacz na stronie: edukacja.ipn.gov.pl

Sejm Dzieci i Młodzieży

Nie masz problemów z publicznym wypowiedaniem się. Chcesz, aby Twój głos był zauważony? Sejmowa mównica nie budzi u Ciebie tremy. Masz 13-17 lat. Ten projekt jest dla Ciebie. Kancelaria Sejmu we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji oraz Instytutem Pamięci Narodowej po raz kolejny organizują sesję Sejmu Dziecięcego. Aby wziąć w niej udział stwórz dwuosobowy zespół, a następnie zmierz się z wyzwaniem i przygotuj pracę na zadany temat. Zarejestruj swój zespół na stronie: www.sdim.edu.pl, a pracę umieść na swoim koncie.

Maryla Czupryńska-Szczupak | maryla.szczupak@ipn.gov.pl

Instytut Pamięci Narodowej dołącza do kampanii „BohaterOn. Włącz Historię” organizowanej przez Fundację SENSORIA i Fundację ROSA. Każdy może wysłać specjalnie zaprojektowaną, bezpłatną kartkę z życzeniami do wybranego uczestnika walk o stolicę. Mapa punktów dystrybucji oraz możliwość wysłania kartki online są dostępne od 1 sierpnia na stronie bohateron.pl. W każdym województwie prowadzone są seminaria dla piętnastoosobowych grup nauczycieli pracujących z uczniami. Podczas spotkań opowiemy m.in. jak wykorzystywać historię mówioną i relacje świadków historii.

Marta Gosk | marta.gosk@ipn.gov.pl

Historia w Wielkim Formacie

Wielkoformatowe archiwalne zdjęcia i obrazy o tematyce historycznej w kolorze to nośnik przekazu w tym projekcie. Ekspresja koloru ma trwałym i łatwym w czyszczeniu formacie sięgającym nawet do dwóch metrów. Każdy wydrukowany egzemplarz wyposażony jest w system łatwego montażu.

MATERIAŁY EDUKACYJNE

Teki edukacyjne

Przygotowane jako pomoc dydaktyczna dla nauczycieli historii i innych przedmiotów humanistycznych na wszystkich poziomach nauczania. Dzięki utrzymaniu jednolitej zawartości tek, korzystanie z nich jest proste. Każdy tytuł składa się z kart źródłowych (zdjęcia, dokumenty, plakaty itp.), materiałów dla ucznia oraz materiałów dla nauczyciela.

„Śledztwo katyńskie” – materiał edukacyjny

To nowoczesny warsztat edukacyjny pozwalający nauczycielom włączyć uczestników w detektywistyczne dochodzenie, którego celem jest ustalenie tożsamości ofiar Zbrodni Katyńskiej. Warsztaty mają nie tylko przedstawić same okoliczności zbrodni, ale też służyć upamiętnieniu ofiar i zaznajomieniu uczniów ze specyfiką pracy historyków. Kluczowym elementem są przedmioty wydobyte z dołów śmierci, których oryginały znajdują się w zbiorach Muzeum Katyńskiego. „Śledztwo katyńskie” rozwija umiejętności analizy historycznej, kojarzenia faktów, stawiania hipotez i wyciągania wniosków. Może być świetnym uzupełnieniem wiedzy osób dobrze znających tematykę katyńską, które jednak chcą ją poszerzyć, np. przez poznawanie detali wyposażenia wojskowego czy odznaczeń polskiego oficera II Rzeczypospolitej. Warsztaty są przeznaczone dla uczniów od 12 lat.

Infografiki

Profesjonalna wiedza przedstawiona w łatwej do przyswojenia formie. Rysunek, archiwalne zdjęcie, liczby, grafika. Najważniejsze wydarzenia i fakty przedstawione w ciekawej formie graficznej. Wielość tematów. To właśnie jest znakiem rozpoznawczym naszych infografik.

Materiały edukacyjne do wystawy

Pozwalają na samodzielne zbudowanie lekcji poświęconej wybranej tematyce oraz wzbogacają merytorycznie plansze wystawy. Oprócz broszurowej wersji ekspozycji, po każdej planszy umieszczony został moduł „Strefa edukacji”, pozwalający na łatwiejsze przygotowanie się do omówienia danej części wystawy. Umożliwia również uporządkowanie narracji, w oparciu o najważniejsze zagadnienia oraz rozszerza i wzbogaca informacje, bez konieczności sięgania po dodatkowe opracowania. Na końcu broszury znajduje się moduł edukacyjny, stanowiący propozycję rekapitulacji materiału zawartego w wystawie. Składa się on z ćwiczeń dla ucznia o zróżnicowanym stopniu trudności, gotowych do wykorzystania w trakcie zajęć edukacyjnych. Dla odbiorcy na ponadpodstawowym poziomie edukacji przygotowano propozycje tematów esejów oraz pracę z tekstami źródłowymi.

Materiały do pobrania na stronie:
edukacja.ipn.gov.pl

KONKURSY EDUKACYJNE

TURNIEJ DEBAT HISTORYCZNYCH

Największy w Polsce projekt edukacyjny wykorzystujący formę debaty oksfordzkiej. Uczniowie poszerzają i pogłębiają wiedzę historyczną o ważnych problemach związanych z historią Polski XX w. Dzięki metodzie debaty oksfordzkiej mają możliwość nauczyć się samodzielnego myślenia, patrzenia na zagadnienia z wielu stron, budowania spójnej i logicznej argumentacji, publicznego występowania, słuchania innych, brania odpowiedzialności za swoje słowa oraz szanowania swoich rozmówców. Zwycięzcy turniejów regionalnych biorą udział w finałowym Turnieju Debat Historycznych. Projekt jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Marta Snarska | marta.snarska@ipn.gov.pl

Niezwycięzone

Celem konkursu jest upamiętnienie osób uhonorowanych Krzyżem lub Medalem Niepodległości. Adresowany jest do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, uczniów szkół polonijnych, szkół polskich za granicą oraz członków organizacji młodzieżowych i rodzin z dziećmi. Zadaniem uczestników jest udział w warsztatach filmowych i przygotowanie krótkiego filmu poświęconego wybranemu bohaterowi lub bohaterce Niepodległej. Najnowsza edycja konkursu będzie koncentrowała się wokół tematyki powstańczej.

Szczegóły na stronie internetowej: niezwyciezeni1918-2018.pl

Marta Gosk | marta.gosk@ipn.gov.pl

Kresy – polskie ziemie wschodnie w XX wieku

Konkurs ma charakter otwarty i skierowany jest do uczniów szkół podstawowych (klasy 7 i 8) oraz szkół ponadpodstawowych. Celem projektu jest popularyzowanie wiedzy o historii polskich Kresów Wschodnich I i II Rzeczypospolitej wśród młodzieży. Jednym z najważniejszych aspektów tego projektu jest uwrażliwianie uczestników na los Polaków mieszkających za naszą obecną wschodnią granicą, kształtowanie świadomości, że nadal są oni częścią naszej Ojczyzny. Zadaniem uczestników jest przygotowanie pracy pisemnej lub multimedialnej na wybrany przez siebie temat – na podstawie dostępnej literatury, zgromadzonych dokumentów, wspomnień i materiału ikonograficznego.

Sergiusz Kazimierczuk | sergiusz.kazimierczuk@ipn.gov.pl

Nieznane miejsca pamięci w mojej okolicy

Zainteresowanie regionalną historią zapomnianych lub zaniedbanych miejsc pamięci narodowej to główny cel konkursu. Na terenie Polski jest ich wiele, niezarejestrowanych. W zapomnienie powoli odchodzą nadgryzione zębem czasu pomniki, kapliczki, mogiły czy tablice upamiętniające ważne wydarzenia historyczne. Ludzie, którzy dbają o te miejsca, również odchodzą. Zadaniem w konkursie jest wykonanie maksymalnie trzech zdjęć jednego wybranego miejsca pamięci oraz napisanie krótkiego atrakcyjnego opracowania historycznego (w dowolnej formie) wydarzenia lub osoby związanej z tym miejscem.

Maryla Czupryńska-Szczupak | maryla.szczupak@ipn.gov.pl

Międzynarodowy konkurs „Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie”

„Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie” to konkurs polegający na wykonaniu komiksu (maksimum 8 stron formatu A4) przedstawiającego epizod z udziałem realnego lub fikcyjnego bohatera, rozgrywający się na tle wydarzeń ważnych dla dziejów Polski XX w. Konkurs dla uczniów z całego świata w wieku od 11 do 19 lat. Najlepsze prace pokazane zostaną na wystawie w Centrum Edukacyjnym im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”. Zgłoszenia do konkursu należy przesłać na adres mailowy koordynatora.

Katarzyna Miśkiewicz | katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

Konkurs wiedzy dla całej rodziny „Kapral Wojtek i czerwone maki”

Słyszałeś kiedyś o Misiu Wojtku? Znasz jego przygody? Wiesz kim był generał Anders? Jaką bitwę stoczyli jego żołnierze? Niezależnie od odpowiedzi ta propozycja jest dla Ciebie.

Do udziału w konkursie online zapraszamy drużyny złożone z dwóch osób, dziecka w wieku 7-9 lat oraz jednego z rodziców lub dorosłych opiekunów. Na dwóch poziomach trudności pytań zostanie sprawdzona wiedza uczestników o losach niedźwiedzia Wojtka i polskich żołnierzy walczących w bitwie o Monte Cassino. A to wszystko bez wychodzenia z domu. Zespoły, które zdobędą najwyższą liczbę punktów otrzymają nagrody. Konkurs odbędzie się maju 2023 roku za pośrednictwem platformy internetowej. Liczba uczestniczących drużyn jest ograniczona.

Magdalena Wujda | magdalena.wujda@ipn.gov.pl

Policjanci i żołnierze w służbie historii

Służby mundurowe, policjanci i żołnierze stanowili i stanowią gwarancję bezpieczeństwa i obronności kraju. Tak samo było w przeszłości. Podczas działań zbrojnych mobilizowano ich do walki w pierwszej kolejności. To oni często dawali świadectwo heroizmu i odwagi oddając życie za Polskę.

Poprzez zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski ze szczególnym uwzględnieniem historii policjantów i żołnierzy w II Rzeczypospolitej i podczas II wojny światowej przywracamy pamięć o bohaterach służb mundurowych. Zwracamy również uwagę na wkład w odzyskiwanie przez Polskę niepodległości i odbudowę niepodległego państwa polskiego.

Konkurs adresowany jest do uczniów wszystkich klas mundurowych. W skład zespołów wchodzi dwie lub trzy osoby i opiekun. Konkurs realizowany jest we współpracy z Komendą Główną Policji oraz z Departamentem Edukacji, Kultury i Dziedzictwa MON.

Maryla Czupryńska-Szczupak | maryla.szczupak@ipn.gov.pl

PROGRAMY ZAGRANICZNE

POLONIJSNE SPOTKANIA Z HISTORIĄ NAJNOWSZĄ

W ramach programu współpracujemy z polonijnymi placówkami oświatowymi. Prowadzimy wykłady, warsztaty i lekcje dla nauczycieli i uczniów, organizujemy prezentacje wystaw historycznych, a także zachęcamy środowiska polonijne do udziału w przedsięwzięciach edukacyjnych IPN. Wszystkie te działania mają wspierać Polaków poza granicami kraju w zachowaniu tożsamości narodowej i upowszechnianiu wiedzy o historii Polski. Corocznym podsumowaniem programu polonijnego są „Polonijne spotkania z historią najnowszą” – kurs efektywnych metod jej nauczania. Do udziału w „Polonijnych spotkaniach...” zapraszamy wyłącznie aktywnych zawodowo nauczycieli oraz animatorów edukacyjnych – osoby uczące historii i języka polskiego w polskich szkołach, klasach, w szkołach parafialnych lub innych polskich placówkach edukacyjnych poza granicami kraju.

dr Mateusz Marek | mateusz.marek@ipn.gov.pl

Świadek Historii

„Świadek Historii” to nagroda przyznawana osobom, które w sposób szczególny pielęgnują pamięć o historii narodu polskiego w XX wieku, ale także tym, które wspierają statutową misję Instytutu Pamięci Narodowej poza granicami kraju. Nagrodę przyznaje specjalnie w tym celu powołana Kapituła z prezesem IPN na czele. Co roku w październiku laureaci z całego świata otrzymują medale podczas uroczystej gali w Łazienkach Królewskich w Warszawie.

Kandydatów do nagrody mogą zgłaszać instytucje, organizacje, jak i osoby fizyczne. Laureatem nagrody może zostać osoba nie mająca polskiego pochodzenia. Wnioskować można także o uhonorowanie pośmiertne. Wniosek o przyznanie nagrody powinien zawierać dane kandydata oraz opis jego zasług.

Katarzyna Miśkiewicz | katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

AKCJE ROCZNICOWE

Pamięć o wydarzeniach z historii i postaciach ją kształtujących buduje postawy społeczne. W ważnych dla Polaków rocznicach pokażmy, że pamiętamy.

Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. 1 marca

Święto żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia, którzy po 1944 nie zgadzali się na narzuconą Polsce władzę komunistyczną. Za swój sprzeciw i nie złożenie broni płacili wysoką cenę. Tortury, więzienie w okrutnych warunkach, a także śmierć. Przywracając pamięć o nich odkrywamy ich historię, niezłomne postawy. Dzięki temu żołnierze wyklęci stają się bohaterami dla kolejnego pokolenia Polaków.

Narodowy Dzień Pamięci Polaków Ratujących Żydów pod Okupacją Niemiecką. 24 marca

Święto ustanowione w rocznicę zbrodni dokonanej przez Niemców na rodzinie Ulmów z Podkarpacia. Wraz z nimi zamordowani zostali ukrywani przez nich Żydzi. W tym dniu przypomnimy o Polakach, ryzykujących własne życie, aby ocalić cudze. Poprzez pokazy filmów, dyskusje czy debaty upowszechnimy wiedzę o Polskich Sprawiedliwych wśród Narodów Świata.

Wołyń 1943. Pamiętamy

Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Ludobójstwa na Wołyniu dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej został ustanowiony w 2016 roku. Pierwszym miejscem masowych zbrodni ludności polskiej była kolonia Parośla 1 koło Sarn, gdzie 9 lutego 1943 r. zginęło co najmniej 155 Polaków. Szczególnie krwawy był lipiec 1943 r., a zwłaszcza niedziela 11 lipca 1943 r. Wsie były palone, a dobytek grabiony, ludność bestialsko mordowana. Badacze obliczają, iż tylko tego jednego dnia mogło zginąć ok. 8 tys. Polaków – głównie kobiet, dzieci i starców. Instytut Pamięci Narodowej od lat prowadzi badania naukowe, realizuje prace poszukiwawcze i działania upamiętniające w kontekście ludobójstwa na Wołyniu.

Zapal światło wolności. 13 grudnia

13 grudnia 1981 r. w Polsce został wprowadzony stan wojenny. Brutalne działania reżimu spotkały się ze sprzeciwem wolnego świata. Zapalenie świec w oknach wielu domów na całym świecie stało się znakiem pamięci o Polakach walczących o godność i wolność. Do tego symbolicznego gestu solidarności wezwali wówczas papież Jan Paweł II i prezydent USA Ronald Reagan, a płomień wolności rozbłysnął na Watykanie i w Białym Domu. Instytut Pamięci Narodowej co roku zachęca do uczczenia pamięci ofiar stanu wojennego w ten sam sposób, czyli przez zapalenie światła wolności w oknach domów wieczorem, 13 grudnia, o godz. 19.30.

WYSTAWY

ZAPOWIEDŹ

MAUZOLEUM PRZYDENTÓW
RZECZYSPOLITEJ

IZBA PAMIĘCI

NOWOŚĆ

Izba Pamięci Prezydentów RP na Uchodźstwie przy Mauzoleum w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie

Działające najpierw we Francji, a następnie w Londynie od początku II wojny światowej aż do 1990 r. władze Rzeczypospolitej Polskiej na obczyźnie stanowiły uosobienie ciągłości państwa oraz walki o niepodległość Polski.

Na wystawie stałej, przygotowanej przez Instytut Pamięci Narodowej we współpracy z Fundacją „Pomoc Polakom na Wschodzie”, w Izbie Pamięci Prezydentów RP na Uchodźstwie przedstawione zostaną postaci kolejnych Prezydentów RP na Uchodźstwie. W 7 gablotach znajdą się zdjęcia, artefakty, dokumenty z okresu pełnienia funkcji głowy państwa. Zostanie ukazane również tło historyczne polskich władz na uchodźstwie oraz mapa będąca wizualizacją idei polskiego państwa na obczyźnie. W Izbie Pamięci znajdzie się także gablota z kopią prezydenckiej chorągwi Rzeczypospolitej, która od 1926 roku stała powiewała nad Zamkiem Królewskim w Warszawie, gdzie rezydował Prezydent RP.

SZLAKI NADZIEI

ODYSEJA WOLNOŚCI

LOSY POLAKÓW W CZASIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

Wystawa składa się z dwóch części: ogólnej, opowiadającej odyseję Polaków podczas II wojny światowej, oraz części lokalnej. Odwiedziła już kilkanaście miejsc na świecie i jest dostępna również w internecie. Syntetyczna forma i wykorzystanie koloryzowanych zdjęć mają zachęcić do zapoznania się z wysiłkiem zbrojnym Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losami ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa.

Poszerzenie treści o elementy lokalne urozmaica tę historię, często wprowadzając też niespotykaną egzotykę. W częściach lokalnych przedstawiani są również miejscowi bohaterowie. Do dziś ludność Belgii czy Holandii pamięta żołnierzy 1 Dywizji Pancerniej. W trakcie walk o Ypres gen. Stanisław Maczek wydał rozkaz zakazujący prowadzenia ognia artyleryjskiego w czasie walk o miasta, dzięki któremu cywilna ludność Belgii i Holandii nie traciła życia i dobytku. Takich lokalnych historii jest dużo więcej.

WYSTAWY PLENEROWE

Armia Krajowa

Największa podziemna armia świata powstała z miłości do Ojczyzny, rozrywanej podczas II wojny światowej przez dwóch okupantów. Szacuje się, że w czasie wojny należało do niej 450 tys. osób. Wystawa na 87 planszach przedstawia genezę powstania Armii Krajowej, a także wprowadza odbiorcę w strukturę Polskiego Państwa Podziemnego. Ukazuje również portrety dowódców i najwybitniejszych oficerów AK.

NOWOŚĆ

Zostali na Wschodzie. Inteligencja polska w Związku Sowieckim 1945–1991

Wystawa przypomina kapłanów, nauczycieli, naukowców i innych przedstawicieli elit polskich, którzy po 1945 r. pozostali na terenie ZSRS. Jedni nie chcieli, a inni nie mogli osiąść w powojennej Polsce. Podjęli misję przeciwstawiania się sowietyzacji, ocalenia języka, kultury, przechowania wiary. Nie zabiegali o honory, nie liczyli na orderzy czy wyrazy uznania. Niczym żołnierze na straconych placówkach pełnili służbę, nie zważając na jej dramatyczne konsekwencje – więzienia i łagry sowieckie, represje.

Gospodarka III Rzeszy

W okresie III Rzeszy ponad 90% niemieckich przedsiębiorstw korzystało z pracy robotników przymusowych, rozwijając się i bogacąc. Ich właściciele ochoczo współpracowali z totalitarnym reżimem. Po zakończeniu wojny, większość funkcjonariuszy hitlerowskiego reżimu narodowosocjalistycznego nadal rozwijała swoje firmy.

Wystawa pokazuje założenia ideologiczne, na których zbudowano Wehrwirtschaft gospodarkę nastawioną na przemysł ciężki i zbrojeniowy oraz jej zaplanowane komponenty: pracę niewolniczą Żydów, przymusową robotników z podbitych narodów, grabież surowców i zasobów.

Latem 1980 roku Polacy, połączeni poczuciem wspólnoty, przeciwstawili się komunistycznemu totalitaryzmowi. Wprowadzenie podwyżek 1 lipca 1980 roku wywołało falę krótkich, spontanicznych strajków, które rozlały się po kraju. W pamięci społecznej najsilniej zapisały się strajki w Trójmieście, Szczecinie i na Górnym Śląsku, gdzie strajkujący podpisali porozumienia z władzą komunistyczną, ale od lipca do września 1980 roku strajkowało w PRL 700 zakładów pracy.

Wystawa składa się z części ogólnopolskiej, części regionalnych oraz lokalnych ukazujących powstawanie Solidarności w niemal każdym zakątku naszego kraju

Tu rodziła się „Solidarność”

Założeniem ekspozycji jest szerokie nakreślenie genezy traktatu pokojowego, zawartego po zwycięskiej wojnie Polski z sowiecką Rosją, a także ukazanie jego konsekwencji w krótkiej historii „dwudziestolecia” oraz na dłuższym tle relacji polsko-rosyjskich, w tym polsko-sowieckich.

Wystawa IPN prezentuje losy Polaków, Białorusinów i Ukraińców w kontekście postanowień traktatowych. Część zdjęć pochodzi z prywatnych zbiorów Stanisława Grabskiego, głównego architekta traktatu ze strony Polski, zdeponowanych w Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku.

Gorzki pokój

Wystawa „Pokolenie Baczyńskiego” przedstawia kilkadziesiąt wybitnych postaci, które urodziły się na początku dwudziestolecia międzywojennego. To między innymi Karol Wojtyła, Ryszard Kaczorowski, Anna Smoleńska, Stanisław Lem czy Wanda Póltawska. Ekspozycja składa się z części ogólnopolskiej oraz trzynastu wersji regionalnych, przygotowanych przez oddziały i delegatury IPN z całego kraju.

Pokolenie Baczyńskiego

**Sprawdź
Pobierz
Wypożycz!**

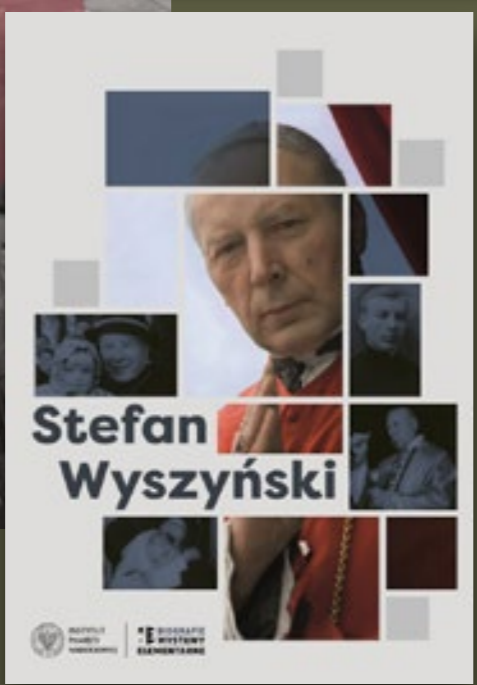
edukacja.ipn.gov.pl

WYSTAWY ELEMENTARNE ORAZ BIOGRAFICZNE WYSTAWY ELEMENTARNE

Narracja tych wystaw skupiona jest na tych obszarach historii Polski, które są podstawowe i ważne dla społeczeństwa. Przygotowane przez IPN pliki można pobrać ze strony edukacja.ipn.gov.pl w zakładce wystawy. Są gotowe do samodzielnego pobrania i wydrukowania. Wystawy są dostępne w języku polskim i angielskim

ZAPOWIEDŹ

Wystawy do pobrania na stronie:
edukacja.ipn.gov.pl

PAMIĘTNIKI
DO SŁUCHANIA

AUDIOBOOKI

„Tak było”, Józef Bandzo „Jastrząb”

Tak było. Wspomnienia partyzanta 3. i 5. Wileńskiej Brygady AK Józefa Bandzo „Jastrzębia” obfitują w dynamiczne opisy walk i trudów życia partyzanckiego, lecz także przenoszą do utraconego świata dawnych Kresów Wschodnich II Rzeczypospolitej. Barwne losy bohatera wplecione w okrutny czas okupacji i pierwszych lat Polski ludowej pozwalają słuchaczowi poznać liczne dylematy oraz specyfikę życia ludzi, których okres dojrzewania przypadł na tragiczne lata wojny.

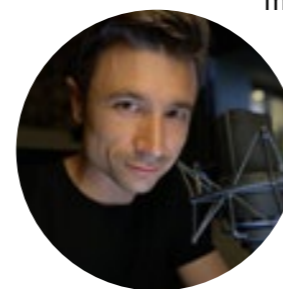
Czyta: Marcin Kwaśny

„Gdyńscy komunardzi”, Andrzej Kołodziej

Gdyńscy komunardzi to unikatowa opowieść o strajku w Stoczni Komuny Paryskiej w Gdyni z sierpnia 1980 r., na którego czele stanął Andrzej Kołodziej. To postać odważna i bezkompromisowa, która nigdy nie bała się mówić o rzeczach przez wiele lat przemilczanych. W audiobooku będzie można usłyszeć również oryginalne nagrania dźwiękowe ze strajku.

Czyta: Piotr Bajtlik

„Dziennik. Wrześniowa obrona Warszawy”, Waław Lipiński

Waław Lipiński podczas obrony Warszawy, we wrześniu 1939 r., prowadził dziennik, w którym znalazło się wiele ciekawych zapisów dotyczących życia codziennego oblężonej stolicy. Dziennik zrealizowano w nowej, ciekawej formule muzycznej z wykorzystaniem archiwalnych nagrań Polskiego Radia.

Czyta: Mariusz Bonaszewski

FILMY I MULTIMEDIA

ZAPOWIEDŹ

Matka Matylda Getter

Film opowiada historię akcji ratowania Żydów z Holocaustu przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, koordynowaną przez ich ówczesną przełożoną Matkę Matyldę Getter. Niezwykła, mało znana historia, będąca wspaniałym świadectwem heroizmu i miłości bliźniego. W ratowanie dzieci żydowskich, zaangażowane było całe zgromadzenie i setki innych osób. Za swoją działalność Matka Matylda Getter została odznaczona przez instytut Yad Vashem medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

ZAPOWIEDŹ

1981

Niezwykły film dokumentalny, stworzony wyłącznie na bazie materiałów archiwalnych, bez wywiadów, komentarza, czy realizacji scen z udziałem aktorów. „1981” to przedstawiona w sposób innowacyjny historia stanu wojennego poczynszy od jego przyczyn, czyli Karnawału Solidarności w sierpniu 1980 r. aż do spotkania stoczniovców z wicepremierem Mieczysławem Rakowskim w 1983 r., podczas którego wyzywa stoczniovców i członków „Solidarności” od warcholów.

ZAPOWIEDŹ

Film o Grażynie Lipińskiej

Życiorys Grażyny Lipińskiej ukazuje najważniejsze dzieje narodu polskiego w XX wieku poczynszy od odzyskania niepodległości w 1918 roku aż do Solidarności. Lipińska była świadkiem i uczestnikiem najważniejszych wydarzeń związanych z najnowszą historią Polski. Miniseria fabularny oparty na jej życiorysie jest doskonałym materiałem edukacyjnym dla młodego pokolenia.

EWA WALECKA

Pokojówka

reż. Rafał Bryll

Poruszająca historia życia Ewy Waleckiej, która była więźniarką w obozie koncentracyjnym na Majdanku, a potem w Ravensbruck jest niewiarygodnym świadectwem wojny, terroru, holokaustu, ale także wiary w lepsze jutro, wiary w ludzi, wiary w dobro, którego można doświadczyć z najmniej oczekiwanej strony. W czasie pobytu na Majdanku, pracowała jako pokojówka w domu komendanta obozu, który był niczym wyspa w piekle – piękny, czysty, wypielęgowany, bogaty, otoczony śmiercią i terrorem holokaustu.

Wybraniec bogów

reż. Konrad Starczewski, Tomasz Matuszczak

Pełnometrażowy dokument ukazujący losy wybitnego polskiego matematyka, Józefa Marcinkiewicza - zamordowanego w ramach zbrodni katyńskiej. O jego losach opowiedzą wybitni badacze m.in. historycy, matematycy, nauczyciele. Życie bohatera ilustrują fragmenty fabularyzowane, które pomagają nam wyobrazić sobie ile każda z ofiar katyńskich mogła nam jeszcze pozostawić, w różnych wymiarach. Gdyby tylko pozwolono im żyć...

Paszporty Paragwaju

reż. Robert Kaczmarek

Film Paszporty Paragwaju opowiada mało znaną historię współpracy polsko-żydowskiej, której celem nadrzędnym było życie drugiego człowieka. W latach 1942–1943 w poselstwie RP w Bernie funkcjonowała nieformalna grupa złożona z polskich dyplomatów oraz działaczy organizacji żydowskich, którzy wspólnie uzyskiwali paszporty państw Ameryki Południowej. Fałszywe dokumenty trafiały do Żydów w okupowanej Europie, którzy dzięki nim uniknęli w większości wywózki do niemieckich obozów zagłady.

Fort

reż. Rafał Pękała, Marcin Maziarzewski

Film dokumentalny opowiadający mało znaną i wstrząsającą historię zbrodni niemieckich dokonywanych na Polakach i Żydach w murach Fortu III w Pomiechówku, w którym w czasie okupacji mieścił się m.in. areszt śledczy Gestapo. Film przedstawia drogę do odkrywania prawdy o tym miejscu i zawiera liczne świadectwa osób dotkniętych jego tragiczną historią.

WYSTAWA MULTIMEDIALNA 20 40 20

Multimedialna wystawa 20 40 20 przedstawia losy Polaków, którzy walczyli na frontach wojny polsko-bolszewickiej, a 20 lat później stali się ofiarami okrutnej decyzji najwyższych władz ZSRS.

Wystawa ukazuje dzieje pięciu niezwykłych bohaterów: Jana i Stanisława Ozimków (ojca i syna), por. Juliana Grunera, ppłk dypl. Wilhelma Kasprzykiewicza oraz ks. Józefa Skorela.

Oglądający będą mogli zapoznać się z ich biogramami, zobaczyć archiwalne zdjęcia ukazujące świat, w którym żyli i ludzi, których najbardziej kochali. Najważniejszą częścią wystawy jest 30-minutowy film fabularny, którego scenariusz powstał na podstawie życiorysów tych pięciu postaci. Dzięki specjalnie stworzonej scenografii można przenieść się na chwilę do lasu katyńskiego.

DOSTĘPNE NA
IPNtv

Narodziła się w Polsce w 1980 roku

Wracamy do korzeni, powracamy do idei. Bohaterem spotu Instytutu Pamięci Narodowej jesteśmy my wszyscy, Polacy którzy w latach osiemdziesiątych powiedzieli systemowi: „NIE”. Zwykli ludzie przeciwstawili się komunistycznemu kolosowi. Bez nich, „Solidarność” nigdy nie narodziłaby się w takiej skali, jaką znamy z kart historii. Udało się, bo byliśmy razem.

„Światło wolności”

„Światło wolności” to niezwykła animacja ukazująca stan wojenny w zupełnie nowym wymiarze. Nie jest to opowieść o czasie mroku i utraconej nadziei, lecz o niezłomnej walce i oporze, który doprowadził Polaków do ostatecznego zwycięstwa nad komunizmem. Droga do triumfu nie byłaby możliwa bez wsparcia wolnego świata, którego przedstawicielami byli wówczas Jan Paweł II oraz Prezydent USA, Ronald Reagan. Film znakomicie ukazuje jak pozornie sytuacja bez wyjścia, staje się jednym z najważniejszych przystanków w naszej drodze ku wolności.

BOHATEROWIE NIEPODLEGŁEJ

Bohaterowie Niepodległej

Najnowszy cykl filmów animowanych ukazujących heroizm osób zasłużonych dla polskiej idei niepodległości. Punktem wyjścia dla powstania cyklu jest seria wydawnicza IPN o tym samym tytule, „Bohaterowie Niepodległej”. Animacje skierowane są do młodych odbiorców i w nowoczesny sposób opowiadają zarówno o ludziach powszechnie znanych z kart podręczników najnowszych dziejów Polski, jak i tych bohaterach Niepodległej, których nazwiska, dziś często są zapomniane. Filmy można zobaczyć na kanale IPNtv na Youtube.

DOSTĘPNE NA
IPNtv

NIESAMOWITE POSTACIE, PRAWDZIWE MISJE

DOSTĘPNE NA
IPNtv

SUBSKRYBUJ

NASZ KANAŁ NA YOUTUBE!

CO ZNAJDZIESZ NA KANALE IPNtv?

- *Filmy dokumentalne*
- *Animacje i spoty rocznicowe*
- *Filmy i filmy animowane*
- *Wydarzenie cykliczne*
- *Panele dyskusyjne i konferencje naukowe*

IPNtv to projekt multimedialny, którego głównym celem jest popularyzacja historii najnowszej. Materiały filmowe, dostępne na portalu YouTube, mogą służyć jako uzupełnienie działań edukacyjnych. Na naszych kanałach udostępniamy spoty rocznicowe, filmy animowane i dokumentalne, liczne transmisje z konferencji naukowych, paneli dyskusyjnych czy promocji najnowszych wydawnictw książkowych IPN.

Zapraszamy do subskrybowania IPNtv. Można znaleźć wiele ciekawych materiałów!

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL FILMOWY

O TOTALITARYZMACH

ECHA KATYNIA

FILMY, KONCERTY, DYSKUSJE, WARSZTATY, SPOTKANIA

Totalitaryzm to nie tylko ustrój społeczny, ale przede wszystkim losy zwykłych ludzi. Takich jak my. To narastająca przemoc systemu oraz walka ludzi o wolność i godność. To także powracające wspomnienia, ludzkie historie i pamięć o nich. W dziejach Polski totalitaryzm odcisnął swoje wyraźne piętno, dlatego chcemy stworzyć przestrzeń, w której będziemy rozważać i przeżywać zagadnienie totalitaryzmu w wielu aspektach. Uczulac obrazami na mechanizmy przemocy i dyskryminacji.

Do udziału w naszym festiwalu zapraszamy twórców różnych gatunków filmowych z całego świata. Selekcionujemy najlepsze, wielokrotnie nagradzane filmy, których wysoki poziom wrażliwości artystycznej i zajmująca treść stają się przyczynkiem do dyskusji o problemie totalitaryzmu.

**ZAPRASZAMY NA 4. EDYCJĘ FESTIWALU
MFFoT EK W KWIETNIU 2023!**

- **DZIESIĄTKI NAGRADZANYCH FILMÓW
Z CAŁEGO ŚWIATA**
- **TYSIĄCE WIDZÓW**
- **LICZNE SPOTKANIA I DEBATY**
- **PITCHING FORUM**
- **WARSZTATY FILMOWE DLA AMATORÓW
I PROFESJONALNYCH TWÓRCÓW**

OPOWIEDZIANE

ARCHIWUM HISTORII MÓWIONEJ IPN

O projekcie

Portal jest narzędziem, które pozwala na zapoznanie się z archiwalnym zasobem IPN w zakresie historii mówionej. Dzięki naszemu serwisowi można spojrzeć w przeszłość oczami bardzo wielu osób. Wspomnienia, które przekazali nam Świadkowie, dotyczą najważniejszych zagadnień polskiej historii, jak: II wojna światowa, wywózki Polaków na wschód ZSRS, Zbrodnia Katyńska, ratowanie Żydów przez Polaków w czasie Holocaustu, Rzeź Wołyńska, Powstanie Warszawskie czy opozycja w PRL oraz szeregu innych wydarzeń. Dla wielu badaczy z różnych dziedzin historia mówiona jest ważnym materiałem poznawczym i narzędziem w codziennej pracy naukowej. Do naszych zasobów mogą sięgać również nauczyciele, uczniowie, pasjonaci historii, a nawet filmowcy. Notacje nagrane przez IPN były fundamentem dla powstania filmów dokumentalnych takich jak „Zapora” czy „Fort”.

www.OPOWIEDZIANE.ipn.gov.pl

**ZNASZ ŚWIADKA HISTORII? A MOŻE SAM NIM JESTEŚ?
NAPISZ DO NAS!**

1 WEJDŹ NA STRONĘ OPOWIEDZIANE.ipn.gov.pl

WYSZUKAJ INTERESUJĄCY CIĘ TEMAT!

II wojna światowa

Szukaj

2 POSŁUCHAJ I PRZEŻYJ, CO ZOSTAŁO OPOWIEDZIANE

Leszek Zabłocki

Warszawiak, kapitan rezerwy WP, harcerz, żołnierz Związku Jaszczurczego, więzień Pawiaka i al. Szucha oraz trzech obozów koncentracyjnych.

Kiedy nadchodzi czas wojny i oblężenia Warszawy Leszek Zabłocki stawia się do pomocniczej służby strażackiej w ramach Pogotowia Wojennego Harcerzy. W czasie okupacji wstępuje do Organizacji Wojskowej Związek Jaszczurczy i kończy tajną szkołę podchorążych. Działa w konspiracji.

We wrześniu 1942 r. zostaje aresztowany przez Niemców, a następnie brutalnie bity i przesłuchiwany na Pawiaku. W więzieniu spędzą pięć miesięcy. Następnie przechodzi przez trzy obozy koncentracyjne: Majdanek, Groß-Rosen i Litomierzycze. Jest świadkiem ogromnych okrucieństw okupanta. W czasie jego pobytu na Majdanku, podczas tzw. „dożynek” Niemcy mordują około 18,5 tys. Żydów.

3

ZOBACZ ZDJĘCIA ARCHIWALNE I PRZECZYTAJ BIOGRAM!

Chava Nissimov

Działaczka społeczna, pisarka, dziewczynka ocalona z Holocaustu.

Chava Nissimov urodziła się 9 czerwca 1939 r. w Warszawie w żydowskiej rodzinie Altszylerów. Otrzymała imię Ewa. Imię zmieniła po wojnie po wyemigrowaniu do Izraela, a nazwisko przejęła po mężu. Jej rodzice – Stanisław i Anna – mieszkali wraz z nią w centrum miasta, przy ul. Świętojerskiej 34.

W 1940 r. cała rodzina została zamknięta w getcie warszawskim. Tam w warunkach niedostatecznej higieny ojciec Ewy zachorował na tyfus i niedługo potem zmarł w wyniku choroby. Chorowała również ona sama. Gdy w getcie zabrakło leków, jej matka nieodpłatnie uzyskała pomoc od polskiego lekarza. W 1942 r. jej cała rodzina, poza matką, została wywieziona z getta do obozów zgłady. W getcie pozostały same. Udało się im wydostać na „aryjską” stronę i skutecznie ukryć. Ciotka Ewy zorganizowała przewiezienie dziewczynki do rodziny Polaków, Bronisławy i Wawrzyńca Walczaków, mieszkających w osiedlu robotniczym na obrzeżu Siedlec. Jej matka uzyskała fałszywe dokumenty i sama zgłosiła się na roboty do Niemiec.

Pliki do pobrania

N1338_Henryk_Troszczyński_transkrypcja_nagrania_cz1
pdf, 353.06 KB, 07.06.2021

N1338_Henryk_Troszczyński_transkrypcja_nagrania_cz2
pdf, 355.38 KB, 07.06.2021

4

ŚCIAĞNIJ TRANSKRYPCJĘ!

5

SPRAWDŹ INNE TEMATY!

- [Wrzesień 1939](#)
- [Wołyń 1943](#)
- [Armia Krajowa](#)
- [Solidarność](#)
- [Zbrodnia Katyńska](#)
- [PRL](#)
- [Powstanie Warszawskie](#)

GRY

Historyczne gry planszowe to jedno z ważnych narzędzi edukacyjnych Instytutu Pamięi Narodowej. Gry pozwalają przyswajać wiedzę historyczną przy okazji dobrej zabawy.

Zobacz też ipn.gov.pl/gry

Bitwa Warszawska

Szybka gra wojenna dla dwóch graczy, przedstawiająca wydarzenia z sierpnia 1920 r. Trwa wojna polsko-bolszewicka. Na Warszawę naciera Armia Czerwona. Czy polskim żołnierzom uda się rozbić armie napastnika? Czy Wojsko Polskie zdoła obronić Warszawę? Jeśli zawiedzie, bolszewickie armie przejdą na Zachód i po całej Europie rozleje się komunistyczna pożoga...

ORP Orzeł

Gra przedstawia ucieczkę okrętu podwodnego ORP „Orzeł” z Bałtyku na Morze Północne w pierwszych tygodniach II wojny światowej. Cel gry jest inny dla każdego gracza. Grający polską Marynarką Wojenną ma za zadanie wyprowadzić okręt z Bałtyku na Morze Północne. Zadaniem przeciwnika grającego niemiecką Kriegsmarine jest zatopienie okrętu, zanim opuści Bałtyk.

GRY.IPN.GOV.PL

Ten symbol wskazuje, że gra jest dostępna na urządzeniach wyposażonych w przeglądarkę internetową. Można w nie zagrać na komputerze, tablecie lub telefonie za darmo (pomijając opłaty za korzystanie z sieci internet).

W gry można grać w pojedynkę przeciwko sztucznej inteligencji. Można też grać z innymi graczami – uczniami, przyjaciółmi lub rodzicami – na tym samym lub wielu urządzeniach. Każda z gier zawiera samouczek.

BITWA WARSZAWSKA

Wiek graczy: **10+**
 Liczba graczy: **2**
 Czas gry: **30 min**
 Zagraj na gry.ipn.gov.pl

Wiek graczy: **10+**
 Liczba graczy: **2**
 Czas gry: **30 min**

ORP ORZEŁ

ZMYL PRZECIWNIKA I WYGRAJ
 GRA DLA DWÓCH OSÓB

TRYLOGIA GWIAŹDZISTEJ ESKADRY

Trylogia Gwiaździstej Eskadry to seria szybkich gier strategicznych dla dwóch graczy. Opowiada historię eskadr myśliwskich używających godła słynnego Dywizjonu 303.

303. Bitwa o Brytanię

Szybka gra wojenna dla dwóch graczy. Trwa Bitwa o Brytanię. Jeden z graczy dowodzi RAF broniącym Wielkiej Brytanii, a drugi atakuje niemieckim Luftwaffe. Zadaniem lotnictwa Trzeciej Rzeszy jest zbombardowanie Londynu, a celem alianckiego lotnictwa powstrzymanie agresora. Podniebne pojedynki rozstrzygane są przy użyciu specjalnych kości do gry.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**
- Zagraj na gry.ipn.gov.pl

111. Alarm dla Warszawy

Szybka gra wojenna dla dwóch graczy. Po wybuchu II wojny światowej we wrześniu 1939 r. niemieckie Luftwaffe atakuje stolicę Polski – Warszawę. Zadaniem lotnictwa Trzeciej Rzeszy jest zbombardowanie Warszawy, a celem polskiego lotnictwa (m.in. 111 eskadry myśliwskiej) strącenie niemieckich bombowców, zanim dotrą nad miasto.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**
- Zagraj na gry.ipn.gov.pl

7. W obronie Lwowa

Szybka gra wojenna dla dwóch graczy. Trwa wojna polsko-bolszewicka. Polscy i amerykańscy lotnicy starają się zatrzymać natarcie Armii Czerwonej na linii Bugu i uniemożliwić 1 Armii Konnej zajęcie Lwowa. Po raz pierwszy w historii samoloty walczą z uzbrojoną w karabiny kawalerią.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**
- Zagraj na gry.ipn.gov.pl

SERIA ZNAJZNAK

Seria gier edukacyjnych o najnowszej historii Polski. Gracze uczą się rozpoznawać symboliczne dla XX w. znaki, daty, postacie, miejsca, przedmioty. Do zabawy jest im potrzebny przede wszystkim refleks, a wiedzę zdobywają w czasie rozgrywki. Przy użyciu jednego kompletu kart może grać jednocześnie cała klasa.

ZnajZnak

ZnajZnak to gra, która za pomocą 133 symboli opowiada historię Polski od 1918 do 1989 roku. Na kartach umieszczono symbole z najnowszej historii Polski. Każda para kart ma tylko jeden wspólny znak. Znajdź go pierwszy, zapamiętaj nazwę i zdobądź punkt.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**
- Zagraj na gry.ipn.gov.pl

ZnajZnak. Monte Cassino

Gra przedstawia bohaterski wysiłek Polaków i wszystkich aliantów biorących udział w jednej z najbardziej zaciętych bitew II wojny światowej. Na kartach do gry ukazano 133 symbole związane z bitwą o Monte Cassino w 1944 r. Gra zawiera broszurę z opracowaniem historycznym, indeksem symboli oraz mapami bitwy.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**

ZnajZnak. Kresy

Za pomocą 133 symboli gra opowiada historię polskich Kresów Wschodnich. Gra zawiera broszurę z opracowaniem historycznym, indeksem symboli oraz mapami poglądowymi.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**

Miś Wojtek

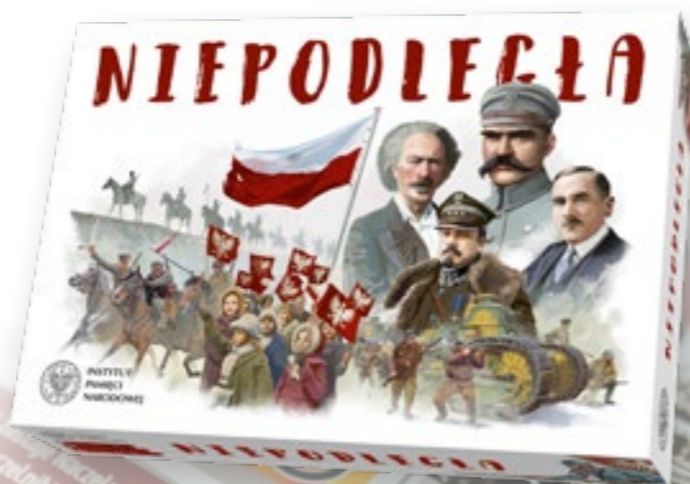
Podążaj z miś Wojtkiem śladami 2. Korpusu Polskiego od ZSRS do Edynburga w Szkocji i zbieraj po drodze pamiątki związane z losami żołnierzy gen. Andersa i ich słynnego niedźwiedzia. Kto zbierze najlepszy zbiór pamiątek, zwycięży!

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**
- Zagraj na gry.ipn.gov.pl

Niepodległa

Kooperacyjna gra planszowa o wydarzeniach z lat 1910–1920, z naciskiem na okres od wybuchu I wojny światowej do odzyskania niepodległości w 1918 r. Gra ma dwa warianty: podstawowy (30 min) i zaawansowany (90 min). Zawiera broszurę z opracowaniem historycznym.

- Wiek graczy: **10+**
- Liczba graczy: **2**
- Czas gry: **30 min**

PUZZLE

Układanki ze scenami walk słynnego Dywizjonu 303 w dwóch wariantach: 260 i 1000 elementów. Każdej układance towarzyszy bogato ilustrowana broszura edukacyjna *Nie tylko Dywizjon 303* o udziale polskiego lotnictwa w II wojnie światowej. Na 24 stronach książeczki czytelnik znajdzie sylwetki pilotów, mapy, oznaki dywizjonów, statystyki zestrzeleń i wiele innych ciekawych informacji.

TURNIEJ GRY „MIŚ WOJTEK”

Polonijny turniej gry „Miś Wojtek”

Skierowany jest do uczniów klas 5–8 (w wieku 10–14 lat) ze szkół polonijnych z całego świata. Rozgrywki odbywają się w dwóch etapach: kwalifikacje regionalne online oraz stacjonarny Finał Światowy. Do wielkiego finału w Warszawie kwalifikacje uzyskuje 40 najlepszych, dwuosobowych drużyn wraz z opiekunami. Laureaci Turnieju – zdobywcy miejsc od pierwszego do piątego – otrzymują nagrody rzeczowe. Turnieje edukacyjnych gier planszowych IPN to nie tylko świetna zabawa, ale również okazja do rozwoju umiejętności poznawczych, strategicznych oraz komunikacyjnych.

Marta Snarska | marta.snarska@ipn.gov.pl

KONTAKTY

Adres do korespondencji:

Biuro Edukacji Narodowej IPN
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Dyrektor BEN – Adam Hlebowicz

adam.hlebowicz@ipn.gov.pl

Zastępca Dyrektora – Elżbieta Duda

elzbieta.duda@ipn.gov.pl

Zastępca Dyrektora – dr Jarosław Szarek

jaroslaw.szarek@ipn.gov.pl

Sekretariat:

Monika Świerszcz
tel. (22) 581 88 70

WYDZIAŁ PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH

Naczelnik – dr Mateusz Marek

tel. (22) 581 86 56
mateusz.marek@ipn.gov.pl

Zastępca Naczelnika – Michalina Żelazny

tel. (22) 581 85 05
michalina.zelazny@ipn.gov.pl

Maryla Czupryńska-Szczupak

tel. (22) 581 85 65
maryla.szczupak@ipn.gov.pl

Marta Gosk

tel. 22 581 85 61
marta.gosk@ipn.gov.pl

Sergiusz Kazimierczuk

tel. (22) 581 86 74
sergiusz.kazimierczuk@ipn.gov.pl

Katarzyna Miśkiewicz

tel. (22) 581 85 99
katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

dr Paweł Rokicki

tel. (22) 581 86 75
pawel.rokicki@ipn.gov.pl

Marta Snarska

tel. (22) 581 86 31
marta.snarska@ipn.gov.pl

Magdalena Wujda

magdalena.wujda@ipn.gov.pl

Szymon Węglowski

tel. (22) 581 88 57
szymon.weglowski@ipn.gov.pl

WYDZIAŁ NOTACJI I OPRACOWAŃ MULTIMEDIALNYCH

Naczelnik – Konrad Starczewski

tel. (22) 581 85 67
konrad.starczewski@ipn.gov.pl

Zastępca Naczelnika – Karol Litwin

tel. (22) 581 85 88
karol.litwin@ipn.gov.pl

Dominika Dąbrowa

tel. (22) 544 57 82
dominika.dabrowa@ipn.gov.pl

Henryk Domagała

tel. (22) 581 85 79
henryk.domagala@ipn.gov.pl

Mirosław Jabłoński

tel. (22) 581 85 78
miroslaw.jablonski@ipn.gov.pl

Marcin Jurkiewicz

tel. (22) 581 86 84
marcin.jurkiewicz@ipn.gov.pl

Artur Klus

tel. (22) 540 58 26
artur.klus@ipn.gov.pl

Julia Krajewska

tel. (22) 581 86 69
julia.krajewska@ipn.gov.pl

dr Grzegorz Łeszczczyński

tel. (22) 540 58 96
grzegorz.leszczynski.BEN@ipn.gov.pl

Robert Mucha

tel. (22) 581 85 62
robert.mucha@ipn.gov.pl

Szymon Nowak

tel. (22) 540 58 99
szymon.nowak@ipn.gov.pl

Łukasz Pogoda

tel. (22) 581 86 70
lukasz.pogoda@ipn.gov.pl

Tomasz Sikorski

tel. (22) 581 85 45
tomasz.sikorski@ipn.gov.pl

Paulina Żak

tel. (22) 581 86 68
paulina.zak@ipn.gov.pl

Piotr Życieński – fotograf

tel. (22) 581 86 76
piotr.zyciensi@ipn.gov.pl

SAMODZIELNA SEKCJA PROGRAMOWA

dr hab. Marek Gałęzowski

tel. (22) 581 85 57
marek.galezowski@ipn.gov.pl

dr hab. Tomasz Panfil

Tomasz.Panfil@ipn.gov.pl

dr Barbara Stanisławczyk-Żyła

tel. (22) 581 85 66
barbara.stanislawczyk-zyla@ipn.gov.pl

WYDZIAŁ LOGISTYKI

Marta Rapala

tel. (22) 581 87 99
marta.rapala@ipn.gov.pl

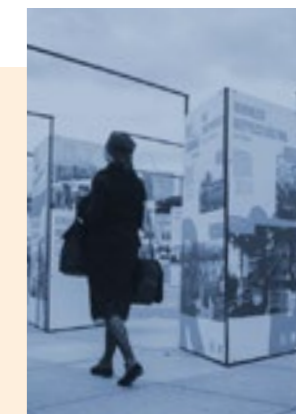
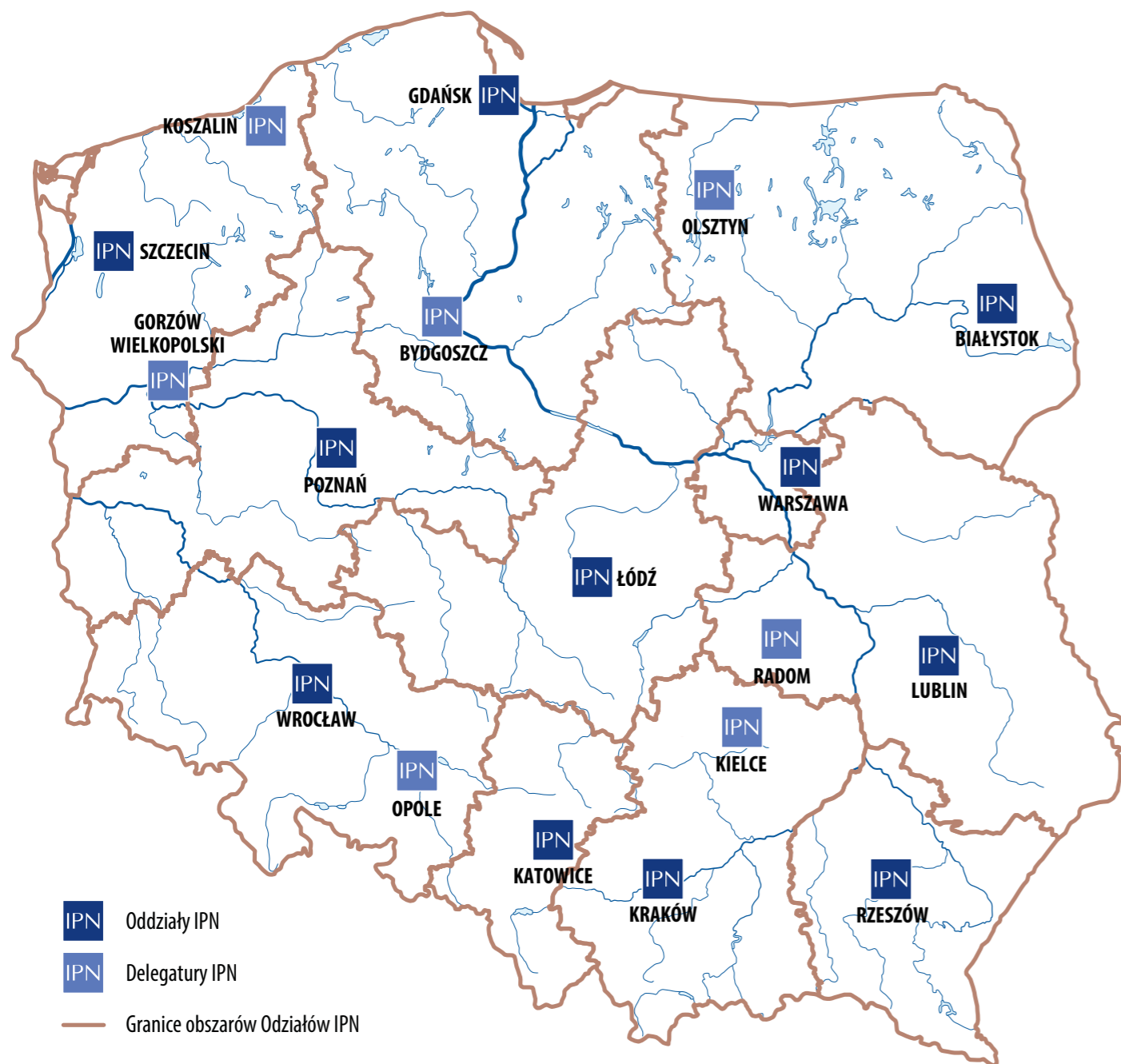
Artur Wyszynski

tel. (22) 581 85 69
artur.wyszynski@ipn.gov.pl

Justyna Zys

tel. (22) 581 88 42
justyna.zys@ipn.gov.pl

Instytut Pamięci Narodowej w Polsce

Portal edukacyjny

EDUKACJA.IPN.GOV.PL

Historia dla każdego

- Konkursy i projekty
- Szkolenia dla nauczycieli
- Materiały edukacyjne
- Wystawy
- Multimedia
- Lekcje i warsztaty
- Program polonijny
- Rajdy i zajęcia terenowe